

ΕΝΟΤΗΤΑ 4Η – ΟΙ ΑΝΑΦΟΡΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΕΙΔΟΣ	ΔΙΑΚΡΙΝΟΝΤΑΙ ΣΕ
1. ΟΝΟΜΑΤΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΕΣ	<p>Α. επιθετικές : εισάγονται με τις αντωνυμίες : που, ο οποίος, η οποία, το οποίο</p> <p>Β. ελεύθερες : εισάγονται με τις αντωνυμίες : όποιος, όσος, ό,τι, οτιδήποτε, οσοσδήποτε, οποιοσδήποτε</p>
2. ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΕΣ	Είναι ελεύθερες και εισάγονται με τα αναφορικά επιρρήματα : όπου, όπως, όσο, όποτε, οπουδήποτε, οποτεδήποτε, οσοδήποτε κλπ.

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΤΟΥΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

ΕΙΔΟΣ	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ	ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ
<p>ΟΝΟΜΑΤΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΕΣ:</p> <p>Α) ΕΠΙΘΕΤΙΚΕΣ</p>	Εξαρτώνται ένα όνομα το οποίο προσδιορίζουν (επιθετικός προσδιορισμός)	<p>Ο νεαρός ηθοποιός που υποδύεται τον Οθέλλο είναι εξαιρετικά ταλαντούχος. (η πληροφορία που δίνεται από την αναφορική επιθετική πρόταση είναι αναγκαία για τη διάκριση του όρου που προσδιορίζει)</p> <p>Ο νέος ηθοποιός του θιάσου, που γεννήθηκε στην Αμερική, είναι πολύ καλός . (η αναφορική πρόταση είναι ανάμεσα σε 2 κόμματα, γιατί η πληροφορία που δίνει δεν είναι απαραίτητη για την αναγνώριση του όρου που προσδιορίζει)</p>
<p>ΟΝΟΜΑΤΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΕΣ:</p> <p>Β) ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ</p>	Εξαρτώνται από ένα ρήμα και λειτουργούν ως υποκείμενο, αντικείμενο ή κατηγορούμενο Μπορεί να έχουν και το ρόλο του ονοματικού ετερόπτωτου προσδιορισμού	<p>Όποιος κουράστηκε ας φύγει. Κάνε ό,τι νομίζεις. Στη χώρα μας δυστυχώς είσαι ό,τι δηλώσεις .</p> <p>Μην ξεχνάς ποτέ τις συμβουλές όσων νοιάζονται για σένα</p>

ΕΝΟΤΗΤΑ 4Η – ΟΙ ΑΝΑΦΟΡΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΕΙΔΟΣ	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ	ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ
ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΕΣ	Εξαρτώνται από ένα ρήμα και δηλώνουν επιρρηματικές σημασίες :	
	τόπο	Κάθισε όπου θέλεις
	τρόπο	Κανόνισε τις υποθέσεις σου όπως νομίζεις
	χρόνο	Λύσε το πρόβλημα όποτε μπορείς
	ποσό	Θα πληρώσω για τη δόση του δανείου όσο μπορώ
	συμφωνία- όρο	Θα συμφωνήσω μόνο όπως σου πρότεινα
	εναντίωση	Δε θα υποχωρήσουμε, όσο κι αν μας πιέζουν
	παρομοίωση	Τα φρόντισαν, όπως οι βιολογικοί γονείς φροντίζουν τα παιδιά τους .

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ : Η άκλιτη αναφορική αντωνυμία που είναι λάθος να αντικαθίσταται από το επίρρημα όπου που το χρησιμοποιούμε για να δηλώσουμε τον τόπο :

Π.χ. Ο άνθρωπος **που βλέπεις** είναι ο νέος μας γείτονας .

Λάθος : Ο άνθρωπος **όπου βλέπεις** ...

Σωστό : **Όπου** κι αν πήγαμε μας άρεσε.

Βλ. και : Ν. Γλώσσα Γ΄ Γυμνασίου , β. εκπ/κού , σελ. 56 - 58 και Συντακτικό της Νέας Ελληνικής, Β΄ και Γ΄ Γυμνασίου ΟΕΔΒ , σελ. 148 - 151

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1.α.Να συνθέσετε τις προτάσεις που ακολουθούν σε μια περίοδο που θα περιλαμβάνει μια κύρια και μια δευτερεύουσα αναφορική πρόταση β. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά την αναφορική που σχηματίσατε:

Π.χ. : Ένας κύριος μας επισκέφθηκε χθες. Ήταν φίλος του πατέρα μου .

Ο κύριος που μας επισκέφθηκε χθες ήταν φίλος του πατέρα μου.(αναφορική ονοματική επιθετική πρόταση , προσδιορισμός στη λέξη κύριος)

Α) Ο Γιώργος είναι ο πρόεδρος του σχολείου . Ο Γιώργος είναι μέλος της παρέας μας .

Β) Οι προβολές της φοιτητικής ταινιοθήκης στέφθηκαν με μεγάλη επιτυχία. Για την υλοποίησή τους συνεργάστηκαν οι πρωτοετείς του ΕΜΠ.

Γ) Οι Ευρωπαίοι καταναλωτές αντιμετωπίζουν με σκεπτικισμό τα εισαγόμενα απ' την Αμερική γενετικά τροποποιημένα τρόφιμα. Αυτό αποδεικνύει η σχετική έρευνα της ευρωπαϊκής Ένωσης.

Δ) Τους άρεσε πολύ το μάθημα της Ιστορίας. Έγινε με τη χρήση των νέων τεχνολογιών.

ΕΝΟΤΗΤΑ 4Η – ΟΙ ΑΝΑΦΟΡΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Ε) Η κοινή γνώμη απηύδωσε πια με την υπόθεση της λίστας Λαγκάρντ . Η υπόθεση αυτή απασχολεί τον Τύπο αρκετούς μήνες.

Στ) Η εκδήλωση έγινε στο πολιτιστικό κέντρο της ενορίας. Εκεί υπάρχει η κατάλληλη αίθουσα.

2. Στις επόμενες προτάσεις ν' αντικαταστήσετε την αναφορική αντωνυμία που μ' ένα εμπρόθετο αναφορικό κόνοντας τις αναγκαίες αλλαγές :

Π.χ. : Το γραφείο που διαβάζω είναι πολύ μικρό .
Το γραφείο στο οποίο διαβάζω είναι πολύ μικρό .

Α. Το νησί που ζούμε είναι απ' τα ωραιότερα της χώρας.

Β. Μερικοί φίλοι που παίζαμε μπάσκετ παλιά έχουν πια εξαφανιστεί.

Γ. Η αιτία που ζήτησα να συναντηθούμε είναι το σοβαρό πρόβλημα που αντιμετωπίζω.

Δ. Ο άνθρωπος που εμπιστεύτηκα τα μυστικά μου τελικά αποδείχτηκε αναξιόπιστος .

Ε. Εκείνο που είμαι σίγουρος είναι ότι αυτή η ιστορία με τις λίστες και τα στικάκια θα συνεχιστεί .

3 . Βρείτε το είδος και το ρόλο των παρακάτω αναφορικών προτάσεων :

Α. Ο Γιάννης προσπάθησε όσο μπορούσε.

Β. Πάρε το βιβλίο όποιου συμμαθητή σου θέλεις.

Γ. Όσοι είχαν δυνάμεις κολύπησαν στο παγωμένο ποτάμι.

Δ. Όπως κι αν το διατυπώσουμε , δε σας αρέσει.

4. Συμπληρώστε με ότι ή ό,τι :

Είπα είχα να πω.

Μην παριστάνειςδε με είδες.

Και φέτος έγινε γίνεται κάθε χρόνο.

..... λάμπει δεν είναι χρυσός .

Υποψιάζομαι ήταν εκεί.

Μην κάνεις πάντα είναι λάθος.

..... κι αν σου πω, δεν θ' ακούσεις.

Ο κατηγορούμενος διακήρυξε ήταν αθώος.

5. Αντικαταστήστε τις υπογραμμισμένες λέξεις ή φράσεις με αναφορικές προτάσεις ή αντίστροφα κόνοντας τις αναγκαίες αλλαγές :

Α. Δεν καταδικάστηκε κανείς απ' τους καταχραστές της δημόσιας περιουσίας.

Β. Όλοι όσοι αγωνίστηκαν μαζί μου για την ανατροπή της κατάστασης έδειξαν το θάρρος και την αυτοθυσία τους .

Γ. Ευχαριστώ όσους συνεργάστηκαν μαζί μου σ' αυτό το δύσκολο έργο.

Δ. Οι εκμεταλλευτές των αδυνάτων τιμωρούνται απ' το νόμο.

Ε. Οι κυβερνώντες εφαρμόζουν μέχρι στιγμής την εύκολη λύση της περικοπής μισθών και συντάξεων .

ΣΤ. Με φωνή που έτρεμε τούς ζήτησε οικονομική βοήθεια.

Ζ. Οι ποσότητες των προϊόντων που εξαγονται από τη χώρα μας σημείωσαν οριακή άνοδο .